

Nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

Indikatorer för årlig uppföljning av nationell
högspecialiserad vård

Indikatorer för uppföljning av nationell högspecialiserad vård

Lagen för en ny beslutsprocess för den högspecialiserade vården gick igenom den 1 juli 2018. Syftet med nationell högspecialiserad vård (NHV) är att koncentrera avancerad hälso- och sjukvård till upp till fem enheter i landet för att höja den medicinska kompetensen, stärka patientsäkerheten och öka effektiviteten.

Som en del i Socialstyrelsens arbete med nationell högspecialiserad vård ingår årlig uppföljning av de nationella enheter som har tillstånd att bedriva nationell högspecialiserad vård. Enligt propositionen ska ett litet antal indikatorer och bakgrundsmått följas upp för varje vårdområde. Indikatorerna ska grunda sig i den egenkontroll som de nationella vårdenheterna utför och företrädesvis tas från kvalitetsregister eller patientadministrativa system. Indikatorerna faller inom kategorierna bakgrundsmått, tillgänglighet, medicinska resultat och patientrapporterade resultat. Indikatorerna kommer att visualiseras på Socialstyrelsens hemsida.

I detta dokument redovisas uppföljningsmått för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens.

Innehåll

Indikatorer för uppföljning av nationell högspecialiserad vård	2
Förteckning över indikatorer	4
Datakällor.....	4
Inrapporteringsperiod	4
Bakgrundsmått	5
Tillgänglighet.....	9
Medicinska resultat.....	10
Patientrapporterade mått	12
Överrapportering.....	14
Versionshistorik.....	15
Bilaga 1. Definitionen av nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	16
Bilaga 2. Indikatorbeskrivningsmall.....	17

Förteckning över indikatorer

Tabellen nedan visar indikatorer och bakgrundsmått för årlig uppföljning av nationell högspecialiserad vård (NHV). Vård som ingår i NHV-definitionen redovisas i bilaga 1. Förklaringstexter till indikatorbeskrivningarna redovisas i bilaga 2.

Tabell 1. Indikatorer & bakgrundsmått för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

Indikator-ID	Namn	Typ/Område
B1	Patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B2	Ålder hos patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B3	Operationer inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
B4	Vårdtid inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Bakgrundsmått
T1	Tid till behandling inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	Processindikator/ Tillgänglighet
R1	Komplikationer efter insättning av nät	Resultatindikator/ Kirurgiska ingrepp
R2	Komplikationer efter borttagning av nät	Resultatindikator/ Kirurgiska ingrepp
P1	Patientrapporterat utfall efter insättning av nät	Resultatindikator/ Patientrapporterat mått
P2	Patientrapporterat utfall efter borttagning av nät	Resultatindikator/ Patientrapporterat mått
Ö1	Individuell vårdplan	Överrapportering

Datakällor

NHV-enheten samlar in uppgifter och rapporterar resultaten till Socialstyrelsen. För viss vård inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens kommer uppgifter för de mått som beskrivs här att inhämtas från lokala datakällor/kvalitetsregister och delvis från GynOp.

Inrapporteringsperiod

Resultat för indikatorer och bakgrundsmått som beskrivs i detta dokument rapporteras in av NHV-enheterna årligen under mars månad. Behandlingsår eller det år en patient besökt NHV-enheten är det år som indikatorn eller bakgrundsmåttet redovisas för. För de flesta mått kommer behandlingsår vara det föregående året vid inrapportering, men i vissa fall då patienterna följs upp under en längre tid kan det vara ett år längre tillbaka i tiden. Exempelvis för indikatorn *Patientrapporterat utfall* gäller att behandlingsåret är två år före rapportering.

Bakgrundsmått

B1 Patienter inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	
Mått	Antal patienter som bedömts inför eventuell behandling inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens
Mätenhet	Antal
Syfte	Att få en bild av det totala antalet bedömda patienter inför insättning av vaginala nät och antal bedömda inför borttagande av nät inklusive borttagande av inkontinensslynga. Att kunna följa utvecklingen, remitteringsmönster och patientfördelning inom nationell högspecialiserad vård.
Typ av indikator	Bakgrundsmått
Datakälla	Lokala patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Antal patienter som bedömts inför nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> I detta bakgrundsmått är mätenheten antal patienter totalt och uppdelat på antal bedömda inför borttagande av nät eller inkontinensslynga och antal bedömda för insättning av nät under behandlingsåret (året före rapportår).
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet, hemregion (folkbokföringsadress), och om de bedömts inför borttagande eller insättning av nät.
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars år 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter som behandlats/bedömts under föregående år.
Referens	

B2	Ålder hos opererade patienter inom nätkirurgi
Mått	Ålder hos patienter som behandlats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens
Mätenhet	Ålder i antal år (medelvärde och standardavvikelse, 10:e percentil, median, 90:e percentil)
Syfte	Att ge en bild av patienternas ålder vid NHV-enheten.
Typ av indikator	Att kunna följa utvecklingen och patientfördelning inom nationell högspecialiserad vård. Bakgrundsmått
Datakälla	Lokala patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Ålder hos samtliga patienter som opererats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> Detta bakgrundsmått innefattar samtliga patienter som opererats under behandlingsåret (året före rapportår). För samtliga patienter beräknas medel, standardavvikelse, median och 10:e respektive 90:e percentilen för ålder vid första bedömningen.
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket (enbart medel och standardavvikelse), NHV-enhet.
Kommentar	
	<i>För inrapportering:</i> NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år. Vid inrapportering anges också totalantalet (N) patienter data är baserade på.
Referens	

B3		Operationer inom nätkirurgi vid prolaps/urininkontinens
Mått	Antal operationer inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens	
Mätenhet	Antal	
Syfte	Att få ett mått på antal operationer för insättning av vaginala nät och antal borttagande av nät inklusive borttagande av inkontinensslynga.	
Typ av indikator	Att kunna följa utvecklingen, remitteringsmönster och patientfördelning och vårdtyngd inom nationell högspecialiserad vård. Bakgrundsmått	
Datakälla	Patientadministrativa system	
Datakällans status	Lokal datakälla	
Felkällor och begränsningar		
Teknisk beskrivning	Antal operationer som genomförts inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. <i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i> I detta bakgrundsmått är mätenheten antal operationer uppdelat på antal operationer för borttagande av nät eller inkontinensslynga och antal operationer för insättning av nät under behandlingsåret (året före rapportår).	
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet, borttagande/insättning.	
Kommentar		
	<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens		

B4	Vårdtid inom nätkirurgi
Mått	Vårdtid på NHV-enheten för opererade patienter inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens.
Mätenhet	Tid i antal dygn (medelvärde och standardavvikelse, 10:e percentil, median, 90:e percentil)
Syfte	Att ge en bild av hur länge patienter inom NHV-definitionen vårdas vid NHV-enheten.
Typ av indikator	Bakgrundsmått
Datakälla	Patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet. Vissa ingrepp kan genomföras i dagkirurgi och patienten skrivs då ut samma dag.
Teknisk beskrivning	<p>Antal påbörjade dygn som patienten vårdats vid NHV-enheten inom NHV-definitionen. OBS! Vårdtiden beräknas som utskrivningsdatum minus inskrivningsdatum plus 1. Utskrivningsdatum gäller för utskrivning till hemmet eller till annat sjukhus.</p> <p><i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1.</i></p> <p>Måttet innefattar samtliga vårdtillfällen med behandlingar enligt NHV-definitionen under behandlingsåret (året före rapportåret).</p>
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket (enbart medel och standardavvikelse), NHV-enhet.
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år. Vid inrapportering anges också totalantalet (N) patienter data är baserade på.
Referens	

Tillgänglighet

T1	Tid till behandling
Mått	Andel patienter som efter beslut om operation enligt NHV-definitionen opereras inom 90 dagar.
Mätenhet	Andel i procent
Syfte	Att säkerställa att patienter får vård i tid.
Riktning	Högt värde eftersträvas
Typ av indikator	Processindikator
Område	Tillgänglighet
Datakälla	Patientadministrativa system
Datakällans status	Lokala datakällor
Felkällor och begränsningar	Patienter som själva väljer att skjuta upp operation inkluderas inte i måttet.
Teknisk beskrivning	<p>Andel patienter som efter beslut om operation enligt NHV-definitionen opereras inom 90 dagar. Måttet innefattar samtliga operationer under behandlingsåret (året före rapportår) inom nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. OBS! Denna population skiljer sig från B1-måttet där det är antal bedömda under året som rapporteras.</p> <p><i>De diagnoser och åtgärder som ingår i definitionen redovisas i bilaga 1</i></p> <p>Täljare Antal opererade patienter enligt nämnaren som utfördes inom 90 dagar från beslut om operation.</p> <p>Nämnare Totala antal opererade patienter enligt NHV-definitionen under behandlingsåret (året före rapportåret).</p>
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
	<i>För inrapportering:</i> NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-fillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens	

Medicinska resultat

R1	Komplikationer efter insättning av nät
Mått	Andel insättningar av nät där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation.
Mätenhet	Andel i procent
Syfte	Måttet avser att mäta kvaliteten på behandlingen.
Riktning	Ett lågt värde är att föredra
Typ av indikator	Resultatindikator
Område	Kirurgiska ingrepp
Datakälla	GynOp
Datakällans status	Nationell datakälla
Felkällor och begränsningar	Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet.
Teknisk beskrivning	Måttet innefattar samtliga patienter där nät har opererats in inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. Komplikationens svårighetsgrad klassificeras enligt Clavien-Dindo (https://www.assessurgery.com/clavien-dindo-classification).
<i>Täljare:</i>	Antal operationer, enligt nämnaren där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation fördelat på A: Lindriga komplikationer (Clavien-Dindo grad 1-2) B: Allvarliga komplikationer (Clavien-Dindo >2)
<i>Nämnare:</i>	Samtliga operationer (insättning av nät) under året före rapportåret.
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens	

R2		Komplikationer efter borttagande av nät
Mått		Andel borttagande av nät eller inkontinensslynga där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation
Mätenhet		Andel i procent
Syfte		Måttet avser att mäta kvaliteten på behandlingen.
Riktning		Ett lågt värde är att föredra
Typ av indikator		Resultatindikator
Område		Kirurgiska ingrepp
Datakälla		GynOp
Datakällans status		Nationell datakälla
Felkällor och begränsningar		Allmänt hälsotillstånd och sjukdomsgrad kan variera mellan patienter, vilket kan påverka resultatet.
Teknisk beskrivning		Måttet innefattar samtliga patienter där nät eller inkontinensslynga tagits bort inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens. Komplikationens svårighetsgrad klassificeras enligt Clavien-Dindo (https://www.assessurgery.com/clavien-dindo-classification).
	<i>Täljare:</i>	Antal operationer, enligt nämnaren där patienten fått en komplikation inom 8 veckor efter operation fördelat på A: Lindriga komplikationer (Clavien-Dindo grad 1-2) B: Allvarliga komplikationer (Clavien-Dindo >2)
	<i>Nämnare:</i>	Samtliga behandlingar (borttagande av nät eller inkontinensslynga) under året före rapportåret.
Om redovisningsnivåer och fördelningar		Riket, NHV-enhet
Kommentar		
	<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-fillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens		

Patientrapporterade mått

P1	Patientrapporterat utfall efter insättning av nät
Mått	Patientrapporterat utfall ett år efter insättning av vaginalt nät.
Mätenhet	Andelar i procent som ett år efter operation uppger att de förbättrats, att deras sjukdom är oförändrad eller försämrad jämfört med innan operation
Syfte	Syftet är att mäta huruvida operationen resulterat i en förbättring av patientens hälsotillstånd
Riktning	Att en hög andel svarar att de har förbättrats är önskvärt
Typ av indikator	Resultatindikator
Område	Patientrapporterat mått
Datakälla	GynOp. Patientenkät som tagits fram av NHV-enheterna vid Karolinska, Sahlgrenska och Skånes Universitetssjukhus.
Datakällans status	Enkäten delas ut till alla patienter som genomgått nätkirurgi. Svarsfrekvens och delar av resultatet (se teknisk beskrivning) rapporteras årligen till Socialstyrelsen. Nationell datakälla.
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Ett år efter utskrivning från NHVe skickas en enkät ut via GynOp-registret där en fråga lyder: Vad anser du om operationsresultatet så här långt? Mitt tillstånd är: mycket förbättrat, förbättrat, oförändrat, försämrat eller mycket försämrat.
	<i>Täljare:</i> Antal patienter enligt nämnaren som uppger att deras tillstånd är A, mycket förbättrat eller förbättrat b, oförändrat c, försämrat eller mycket försämrat
	<i>Nämnare:</i> Samtliga patienter där nät inopererats under behandlingsåret (året två år före rapportåret) och som svarat på enkäten
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
	<i>För inrapportering:</i> NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2025 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens	

P2 Patientrapporterat utfall efter borttagande av nät	
Mått	Patientrapporterat utfall ett år efter borttagande av nät.
Mätenhet	Andelar i procent som ett år efter operation uppger att de förbättrats, att deras sjukdom är oförändrad eller försämrad jämfört med innan operation
Syfte	Syftet är att mäta huruvida operationen resulterat i en förbättring av patientens hälsotillstånd
Riktning	Att en hög andel svarar att de har förbättrats är önskvärt
Typ av indikator	Resultatindikator
Område	Patientrapporterat mått
Datakälla	GynOp. Patientenkät som tagits fram av NHV-enheterna vid Karolinska, Sahlgrenska och Skånes Universitetssjukhus.
Datakällans status	Enkäten delas ut till alla patienter som genomgått nätkirurgi. Svarefrekvens och delar av resultatet (se teknisk beskrivning) rapporteras årligen till Socialstyrelsen.
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Ett år efter utskrivning från NHVe skickas en enkät ut via GynOp-registret där en fråga lyder: Vad anser du om operationsresultatet så här långt? Mitt tillstånd är: mycket förbättrat, förbättrat, oförändrat, försämrat eller mycket försämrat.
	<i>Täljare:</i> Antal patienter enligt nämnaren som uppger att deras sjukdom har a, förbättrats b, är oförändrad c, försämrats
	<i>Nämnare:</i> Samtliga patienter där nät eller inkontinensslynga borttagits under behandlingsåret (året två år före rapportåret) och som svarat på enkäten
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
	<i>För inrapportering:</i> NHV-enheten rapporterar detta mått och svarsfrekvens för första gången i mars 2025 för patienter behandlade inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter opererade två år före rapportåret.
Referens	

Överrapportering

Ö1	Individuell vårdplan vid utskrivning
Mått	Andel behandlade patienter som skrivits ut med en individuell vårdplan
Mätenhet	Andel i procent
Syfte	Att säkerställa att patienten får en individuell vårdplan
Riktning	Ett högt resultat för indikatorn är att föredra
Typ av indikator	Processindikator
Område	Överrapportering
Datakälla	Lokala patientadministrativa system
Datakällans status	Lokal datakälla
Felkällor och begränsningar	
Teknisk beskrivning	Måttet innefattar samtliga patienter som opererats inom definitionen för nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens under behandlingsåret (året före rapportåret).
<i>Täljare:</i>	Antal patienter enligt nämnaren som vid utskrivning fått en individuell vårdplan.
<i>Nämnare:</i>	Totalt antal patienter som behandlats under året före rapportåret
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Riket, NHV-enhet
Kommentar	
<i>För inrapportering:</i>	NHV-enheten rapporterar detta mått för första gången i mars 2024 för patienter inom NHV-tillståndet från 1 januari 2023 tom. 31 december 2023. Därefter inrapporteras uppgifter årligen i mars för patienter under föregående år.
Referens	

Versionshistorik

Version	Ändring	Datum
1.0	Dokumentet är nytt	2022-09-25

Bilaga 1. Definitionen av nätkirurgi vid prolaps och urininkontinens

Förteckning över diagnoser med tillhörande diagnoskoder

Beslut

Socialstyrelsen beslutar att viss vård vid prolaps och urininkontinens, enligt tabellen nedan, ska utgöra nationell högspecialiserad vård och bedrivs vid minst tre men maximalt fyra enheter i Sverige.

Vårdåtgärd	
	All vaginal nätkirurgi vid prolaps
	Ställningstagande till och borttagande av vaginala prolapsnät
	Ställningstagande till och eventuellt borttagande av inlagt nät efter inkontinensoperationer

Bilaga 2. Indikatorbeskrivningsmall

Titel (skriv in indikatorns kortnamn här)	
Mått	Mer utförlig titel på måttet. Om det är en kvot så anges det här även vad som mäts och i vilken population, alltså en mycket kortfattad beskrivning.
Mätenhet	Ex. <i>Procent</i> .
Syfte	En kortfattad beskrivning av varför indikatorn är relevant att använda och vad den avser att visa.
Referens	Här hänvisas om möjligt till dokument, artiklar eller rapporter
Riktning	Ange om högt eller lågt värde för indikatorn är att föredra.
Typ av indikator	Ange om indikatorn är ett bakgrundsmått, processindikator, resultatindikator eller utvecklingsindikator
Område	Ytterligare klassificering av måttet vid behov, t.ex. om indikatorn speglar tillgänglighet eller en specifik medicinsk aspekt.
Datakälla	Namnge kvalitetsregister där uppgifterna finns eller kan börja registreras. Om inget lämpligt kvalitetsregister finns ännu ska det anges.
Datakällans status	Här anges med vilken periodicitet och aktualitet som data finns för indikatorn. Om data saknas men kan komma att finnas i ett senare skede anges det.
Felkällor och begränsningar	Ange felkällor och begränsningar både av teknisk och tolkningsmässig karaktär. Beakta särskilt de 6 kriterierna för indikatorerna enligt Socialstyrelsens Handbok för utveckling av indikatorer: Indikatorn ska ange riktning Indikatorn ska vara relevant Indikatorn ska vara valid Indikatorn ska vara vedertagen Indikatorn ska vara påverkbar Indikatorn ska vara mätbar och ska kunna mätas med nationellt tillgänglig data
Teknisk beskrivning	I de fall skillnaden är stor mellan vad som verkligen mäts och vad som avses att mätas kan detta förklaras här. Här beskrivs i löpande text beräkningsmetoden, hur data hanteras, inklusive datumhantering och uppföljningsperioder. Ange hur populationerna är avgränsade. Populationer beskrivs här så långt möjligt också med ICD/KVÅ/ATC eller annat kodverk i tabellform. Detta kan ske antingen direkt under rubriken "Teknisk beskrivning" eller under någon av nedanstående underrubriker. <i>Täljare:</i> Underrubriken används när måttet är en kvot. Täljaren kan beskrivas här med hjälp av koder i tabellform <i>Nämnare:</i> Underrubriken används när måttet är en kvot. Om nämnaren omfattas av en population som har beskrivits tidigare ovan hänvisas till denna. I annat fall kan nämnaren avgränsas med hjälp av koder i tabellform
Om redovisningsnivåer och fördelningar	Information om lämpliga indelningar vid redovisning av resultat
Kommentar	Rubrik för övrigt. T.ex. för rekommendationer om vad som bör åldersstandardiseras och inte. Problem som man behöver ta hänsyn till kan också nämnas här.
<i>För inrapportering:</i>	Kommentar specifikt riktad som stöd för inrapporteringssystemet.